

Umorzenie postępowania przygotowawczego

W przypadku umorzenia postępowania przez prokuratora przysługuje prawo do złożenia zażalenia na umorzenie postępowania przygotowawczego.

Zgodnie z art. 306. § 1 Kodeksu postępowania karnego, pokrzywdzonemu oraz instytucji wymienionej w art. 305 § 4 przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, a stronom – na postanowienie o jego umorzeniu.

Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo przejrzania akt.

Jak stanowi § 3 w/w przepisu, jeżeli osoba lub instytucja, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, nie zostanie w ciągu 6 tygodni powiadomiona o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa, może wnieść zażalenie do prokuratora nadrzędnego albo powołanego do nadzoru nad organem, któremu złożono zawiadomienie.

Istotne przepisy Kodeksu postępowania karnego:

Art. 459.

§ 1. Zażalenie przysługuje na postanowienia sądu zamykające drogę do wydania wyroku, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Zażalenie przysługuje także na postanowienia co do środka zabezpieczającego oraz na inne postanowienia w wypadkach przewidzianych w ustawie.

§ 3. Zażalenie przysługuje stronom, a także osobie, której postanowienie bezpośrednio dotyczy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 460. Zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od daty ogłoszenia postanowienia, a jeżeli ustawa nakazuje doręczenie postanowienia – od daty doręczenia. Dotyczy to również zażalenia na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów lub opłat zawarte w wyroku; jeżeli jednak odwołujący się złoży wniosek o sporządzenie na piśmie oraz doręczenie uzasadnienia wyroku, zażalenie można wnieść w terminie przewidzianym do wniesienia apelacji.

Art. 461.

§ 1. Do zażalenia na postanowienie kończące postępowanie, sporządzonego przez prokuratora, obrońcę lub pełnomocnika, dołącza się odpowiednią liczbę odpisów dla osób, których dotyczy zaskarżone postanowienie. Odpisy te doręcza się tym osobom niezwłocznie.

§ 2. Jeżeli zażalenie pochodzi od osób nie wymienionych w § 1, o jego wniesieniu zawiadamia się osoby, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

Art. 462.

§ 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zażalenie nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego postanowienia; sąd jednak, który je wydał, lub sąd powołany do rozpoznania zażalenia może wstrzymać wykonanie postanowienia.

§ 2. Odmowa wstrzymania nie wymaga uzasadnienia.

Art. 463.

§ 1. Sąd, na którego postanowienie złożono zażalenie, może je uwzględnić, jeżeli orzeka w tym samym składzie, w którym wydał zaskarżone postanowienie; w innych wypadkach prezes sądu przekazuje zażalenie niezwłocznie, wraz z aktami lub niezbędnymi odpisami z akt sprawy, sądowi powołanemu do rozpoznania zażalenia.

§ 2. Zażalenie na postanowienie w przedmiocie tymczasowego aresztowania oraz zabezpieczenia majątkowego powinno być przekazane do rozpoznania w ciągu 48 godzin.

Art. 464.

§ 1. Strony oraz obrońcy i pełnomocnicy mają prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu odwoławczego rozpoznającego zażalenie na postanowienie kończące postępowanie oraz na zatrzymanie. Mają oni prawo udziału w posiedzeniu sądu odwoławczego także wtedy, gdy przysługuje im prawo udziału w posiedzeniu sądu pierwszej instancji.

§ 2. W innych wypadkach sąd odwoławczy może zezwolić stronom lub obrońcy albo pełnomocnikowi na wzięcie udziału w posiedzeniu.

§ 3. Przepis art. 451 stosuje się odpowiednio, gdy przedmiotem posiedzenia ma być rozpoznanie zażalenia na postanowienie kończące postępowanie oraz na zatrzymanie.

Art. 465.

§ 1. Przepisy dotyczące zażaleń na postanowienia sądu stosuje się odpowiednio do zażaleń na postanowienia prokuratora i prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

§ 2. Na postanowienie prokuratora przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2a. W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy.

§ 3. Zażalenie na postanowienie prowadzącego postępowanie przygotowawcze, jeżeli nie jest nim prokurator, rozpoznaje prokurator sprawujący nadzór nad tym postępowaniem.

Art. 466.

§ 1. Przepisy dotyczące zażaleń na postanowienia stosuje się odpowiednio do zażaleń na zarządzenia.

§ 2. Zażalenie na zarządzenie prezesa rozpoznaje sąd odwoławczy.

Art. 467.

§ 1. Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do przewidzianych w ustawie zażaleń na czynności lub zaniechanie czynności.

§ 2. Uznając zasadność zażalenia, organ odwoławczy stwierdza niezgodność czynności z prawem lub brak czynności i zarządza, co należy, zwłaszcza w celu naprawienia skutków uchybienia oraz zapobieżenia podobnym uchybieniom w przyszłości, a także podejmuje inne przewidziane w ustawie środki.

Jeżeli sąd uzna zażalenie za zasadne, uchyla zaskarżone postanowienie i zwraca sprawę prokuratorowi.

Gdyby jednak po wykonaniu wskazań sądu prokurator nadal nie widział podstaw do wszczęcia postępowania lub wystąpienia z oskarżeniem - wówczas pokrzywdzony zyskuje prawo

wniesienia własnego aktu oskarżenia w sprawie o czyn ścigany z urzędu jako oskarżyciel posiłkowy (art. 55 § 1 i art. 330 § 2 k.p.k.).

Pamiętać należy jednakże, że jeśli prokuratura w toku postępowania przygotowawczego dojdzie do wniosku, że np. brak jest wystarczających dowodów winy podejrzanego, które przedstawione sądowi mogłyby stanowić podstawę do wydania wyroku skazującego albo uzna, że czyn ze względu na jego znikomy stopień społecznej szkodliwości nie stanowi przestępstwa; wyda wówczas postanowienie o umorzeniu dochodzenia (art. 17 k.p.k.).

Zażalenie może złożyć:

- STRONA POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZEGO: pokrzywdzony (osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo) lub podejrzany (osoba fizyczna, wobec której wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów albo przystąpiono do przesłuchania w tym charakterze bez przedstawiania zarzutów)
- PROKURATOR

Zażalenie składa się w celu kontroli postanowienia o umorzeniu śledztwa/ dochodzenia a następnie wszczęcia śledztwa/ dochodzenia.

Zażalenie składa się na piśmie do prokuratora nadrzędnego nad prokuratorem, który zatwierdził postanowienie policji.

W zażaleniu należy wskazać:

- organ do którego pismo jest kierowane
- sprawę, której pismo dotyczy
- treść wniosku lub oświadczenia
- uzasadnienie
- datę i podpis składającego pismo

Ponadto:

- że w danej sprawie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa
- błędy w ocenie faktów i prawa jakie popełnił organ
- jeśli nie dokonano określonych czynności sprawdzających należy wskazać jakich czynności nie dokonano
- że ściganie przestępstwa leży w interesie społecznym

Od przedmiotowego zażalenia nie wnosi się opłat.